

Sınav süresi **40** dakikadır. Her soru **5** puandır. Yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir. Cevaplarınızı optik forma işaretleyiniz.

1. (I) Varlığı belgelerle kanıtlanan ilk ve en eski dönem İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatı dönemidir. (II) Bu dönem edebiyatı; dil, anlatım, duyuş ve zevk itibarıyla yabancı etkilerden uzak ve millî bir edebiyat niteliğindedir. (III) Sözlü ve yazılı edebiyat olmak üzere iki döneme ayrılır. (IV) Sözlü edebiyat ürünleri arasında destanlar, savlar, sagular, koşuklar yer alır. (V) Bu şiirler, âşık adı verilen kişilerce kopuz eşliğinde söylenmiştir.

Parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yanlış bir ifade kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdakilerden hangisi edebiyat - din ilişkisini örnek-
lendirmez?**

- A) Mehmet Akif'in Çanakkale Şehitlerine şiirinde Bedr'in aslanlarına atıfta bulunması
B) Taşlıcalı Yahya'nın Hz. Yusuf'un kıssasından hareketle mesnevi yazması
C) Cenknâmelerde Hz. Ali'nin yiğitliğinden ve kâfirlerle mücadelesinden bahsedilmesi
D) Göktürk Kitabeleri'nde halkın tok tutulması, giydirilmesi gibi sosyal devlet anlayışına yer verilmesi
E) Arif Nihat Asya'nın Hz. Peygamber'e olan hürmetini dile getirmek için Naat adlı şiiri yazması

3. Eğer benim ile gitmek dilersen
Eğlen güzel yaz olsun da gidelim
Bizim iller kıraçlıdır açılmaz
Yollar çamur kurusun da gidelim

Bu dizeler, Türk edebiyatının hangi dönemine ait bir metinden alınmıştır?

- A) Divan Edebiyatı
B) Tanzimat Edebiyatı
C) Halk Edebiyatı
D) Geçiş Dönemi Edebiyatı
E) Servetifünun Edebiyatı

4. Meğer hânım, Oğuz'da Duha Kocaoğlu Deli Dumrul derlerdi bir er var idi. Bir kuru çayın üzerine bir köprü yaptırmıştı. Geçeninden otuz üç akçe alırdı, geçmeyeninden döve döve ve kırk akçe alırdı. Bunu niçin böyle ederdi? Onun için ki: "Benden deli, benden güçlü er var mıdır ki çıksın benimle savaşsın, benim erliğim, bahadırılığım, kahramanlığım, yiğitliğim Rum'a, Şam'a gitsin, ün salsın" der idi.

Dil ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu parça aşağıdakilerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Mesnevi B) Cenknâme
C) Halk Hikâyesi D) Manzum Hikâye
E) Dede Korkut Hikâyeleri

5. (I) Hz. Ali çevresinde oluşan cenknâmeler, XIII. yüzyıldan itibaren Anadolu sahasında tercüme yoluyla işlenmiştir. (II) Cenknâmeler; şekil bakımından nazım, nesir veya nazım-nesir karışık olarak kaleme alınmıştır. (III) Hz. Ali, olaylarda sürekli sahnede kalan örnek cengâver-gazi tipini temsil etmektedir. (IV) Müslim-gayrimüslim mücadeleleri fikri üzerine kurulmuştur. (V) Cenknâmelerde olağanüstü öğelere yer verilmez.

Parçada Cenknâmelerle ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Tanzimat edebiyatı sanatçıları ilk defa karşılaştıkları hikâye ve roman türünde eserler vermiştir. Ancak bu eserlerin çoğu teknik yönden kusurludur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu kusurlardan biridir?

- A) Eserlerinde toplumu bilinçlendirmeyi amaçlamışlardır.
B) Yazarlar, geleneksel hikâye anlatımımız meddahlıktan etkilenebilmişlerdir.
C) Olaylar çoğunlukla günlük yaşamdan veya tarihten alınmıştır.
D) Yazarlar romanın akışını keserek fikirlerini okuyucuya aktarmışlardır.
E) Sanatçılar romantizm akımının etkisiyle duygusal konulara ağırlık vermişlerdir.

7. (I) Geçiş Dönemi'nin önemli eserlerinden Divânu Lügati't-Türk 1074'te Ali Şir Nevai tarafından yazılmış bir sözlüktür. (II) Eserin yazılış amacı Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin zengin dil varlığını ortaya çıkarmaktır. (III) Eserde Türkçe kelimelerin Arapça karşılıkları verilmiş ve Türkmen, Oğuz, Çiğil gibi çeşitli Türk boylarının dilleri tanıtılmıştır. (IV) Divânu Lügati't-Türk'te, Karahanlı Türkçesinin ses özellikleri görülmektedir. (V) Eserde halk dilinde yer alan deyimler, atasözleri ve şiir örnekleri bulunmaktadır.

Parçada numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Nazım ve nesir karışıktır.
II. Olağanüstü özelliklere yer verilir.
III. Genellikle kahramanlık konuları işlenir.
IV. Kalıplaşmış ifadeler kullanılır.
V. Halk kültürüne ait unsurlara sıkça rastlanır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi Halk hikâyelerinin özelliklerinden değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Hikâye türünün ilk örneğini Batı edebiyatında görüyoruz. Bizim edebiyatımızda - - - adlı eser Batılı anlamda ilk hikâyedir. Edebiyatımızda hikâye türünün işlevini İslâmiyet öncesinde - - - , İslâmiyet'in kabulü ile birlikte - - - üstlenmiştir diyebiliriz.

Parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Letâif-i Rivâyât - sagu - kaside
B) Küçük Şeyler - koşuk - mesnevi
C) Letâif-i Rivâyât - fabl - masal
D) Küçük Şeyler - destan - mesnevi
E) Küçük Şeyler - tuyuğ - halk hikâyesi

10. Bir başka uçağın sesi gelmeye başladı. Bizim Ada, uçakların üstünden geçtikleri bir yol güzergâhı olmalı ki hep ya üstünden ya solumdan geçip gidiyorlar. Kedi sustu. Köpeğim gözünü kapadı. Karga sesleri geliyor şimdi de.

Parçada kaç adet fiilimsiye yer verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Çevrenizde olup bitenlerden uzaklaşıp ruhunuzun derinliklerinden müziği dinlediniz mi hiç () Aslında bu müziğin sözü, bestesi tamamen size ait. Emin olun, o şarkının sözlerinde çok şey gizli () Beden, ruh sağlığına dikkat et para, kariyer önemli ama senden önemli değil () sevdiklerini, bundan da önemlisi kendini ihmal ediyorsun () diye fısıldayacak o şarkının sözleri. Nereden mi biliyorum () Çünkü bunları yaşıyorum.

Parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (?) (.) (;) (,) (?) B) (?) (.) (,) (,) (?)
C) (?) (.) (,) (,) (!) D) (!) (.) (,) (,) (!)
E) (!) (.) (,) (,) (?)

12. Uçun kuşlar, uçun doğduğum yere;

Şimdi dağlarında mor sünbül vardır.

Ormanlar koynunda bir serin dere,

Dikenler içinde sarı gül vardır.

Bu dörtlülle ilgili hangisi söylenemez?

- A) Çapraz uyak kullanılmıştır.
B) Epik şiir özelliği gösterir.
C) Nazım birimi dörtlüktür.
D) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
E) 2.ve 4. dizelerde kelime tekrarı vardır.

13. Yusuf Has Hacib tarafından 11. yüzyılda yazılan Kutadgu Bilig, Türk edebiyatının ilk mesnevîsi ve ilk siyasetnamesidir. Beyitlerle ve dörtlülerle yazılan eserde dört şahıs üzerinden sembolik bir anlatım vardır. "Mutluluk Veren Bilgi" anlamına gelen bu eserde, insanın dünyada ve ahirette mutluluğa nasıl erişebileceği anlatılmaktadır. Aynı zamanda eserde, devletin nasıl yönetilmesi gerektiği ile ilgili yöneticilere nasihatler de vardır.

Yukarıda adı geçen eser, Türkçenin hangi döneminin ürünüdür?

- A) Eski Türkçe Dönemi
B) İlk Türkçe Dönemi
C) Orta Türkçe Dönemi
D) Osmanlı Türkçesi Dönemi
E) Eski Anadolu Türkçesi Dönemi

14. "Ben onların ülkelerini ve bozkırlarını inceledim; Türk, Türkmen, Oğuz, Çiğil, Yağma ve Kırgızların lehçelerini ve kafiyelerini öğrendim. Türklerin görgülerini, bilgilerini göstermek için söyledikleri şiirlerden örnekleri kitaba serpiştirdim. Böylece her boyun dili bende en mükemmel şeklini buldu. Sonra bu kitabı en iyi şekilde düzenleyerek yazdım. Yüce Allah'ın yardımına sığınıp kitabımı - - - diye adlandırarak ortaya koydum."

Yazarın ifadelerine göre bu eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutadgu Bilig B) Divânu Lugati't-Türk
C) Divân-ı Hikmet D) Atabetü'l-Hakâyık
E) Risâletü'n-Nushiye

15. Sabah olmuştu. Kapının aralıklarında bembeyaz
I
ışık çizgileri parlıyordu. O hiç böyle dalıp kalmaz,
II
güneşin ışıklarıyla uyanırdı. Doğruldu. Hızla
III
çizmeyi çekti. Birdenbire açılan kapının aydınlığı
IV
içinde, palabıyıklı bekçiyi gördü.
V

Parçada numaralanmış yerlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir tamlama kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Koşuk ile gazel arasındaki ilişki aşağıdakilerin hangisi arasında vardır?

- A) Kaside - Mani B) Sagu - Mersiye
C) Taşlama - Rubai D) Türkü - Mesnevi
E) İlâhi - Güzelleme

17. Aşağıdakilerden hangisi Dede Korkut Hikâyeleri'nin özelliklerinden değildir?

- A) Birbirinden bağımsız hikâyelerden oluşur.
B) Oğuzların iç ve dış mücadeleleri anlatılır.
C) Destandan halk hikâyeciliğine geçiş ürünü olarak kabul edilir.
D) Dede Korkut dönemin bilgili kişisi ve hikâyelerin yazarıdır.
E) Dresden, Vatikan ve Günbed olmak üzere üç yazma nüshası vardır.

18. Aşağıdakilerin hangisinde "ki"nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Halbuki işlerini yoluna koyması, sandığı kadar zor olmayacaktı.
B) Ne var ki bir türlü beklendiği gibi çabuk uyum sağlayamadı bu şehre.
C) Tutki şirketi kurdun, yoluna kimlerle devam edeceksin?
D) Sanki bütün bu konuşmalardan haberi yokmuş gibi davranıyordu.
E) Kaldı ki bu kitap, yazarın eserleri içinde en sürükleyici olanıdır.

19. Onu karşı kıyıya geçirmek için bu yana yaklaşan hiçbir gemi görünmüyor, deniz de gittikçe kabarıyordu. Ümitsiz kalan yolcu, ellerini semaya açmış ağlıyordu.

Parçadaki altı çizili fiillimsilerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

- A) İsim fiil - zarf fiil - sıfat fiil
B) İsim fiil - sıfat fiil - zarf fiil
C) Sıfat fiil - zarf fiil - zarf fiil
D) İsim fiil - isim fiil - sıfat fiil
E) Sıfat fiil - isim fiil - sıfat fiil

20. Türküler, yapıları bakımından iki bölümden oluşur. İlk bölüm, - - - adı verilen ve türkünün asıl sözlerinin yer aldığı bölümdür. İkinci bölüm ise tekrarlardan oluşan nakarat bölümüdür. Bu bölüm, bağlama ya da - - - adıyla da anılır. Bu bölümlerdeki dize sayısı değişiklik gösterebilir. Türkülerde hece ölçüsünün her kalıbını görmek mümkündür fakat genellikle 11'li hece ölçüsü tercih edilir.

Parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kıta - bent B) bent - kavuştak
C) hoyrat - bozlak D) cönk - mecmua
E) kavuştak - kayabaşı